

Αθήνα, 10/5/18

Λουμάκης: Προσδοκίες και πραγματικότητες για τα διμερή συμβόλαια παραγωγών ΑΠΕ με καταναλωτές

Το ζήτημα των διμερών συμβολαίων μεταξύ παραγωγών ΑΠΕ και καταναλωτών στα πλαίσια των ευρύτερων μετασχηματισμών της αγοράς ενέργειας έθιξε από το βήμα του συνεδρίου «Οι προκλήσεις στην Λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας» του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (IENE) την Πέμπτη 9/5/19 ο Πρόεδρος του ΣΠΕΦ Στέλιος Λουμάκης.

Ο κος Λουμάκης αφού χαρακτήρισε ευχάριστη την επανενεργοποίηση επενδυτικά της αγοράς των φωτοβολταϊκών μετά από αρκετά χρόνια μαρασμού και απραξίας, έσπευσε να ανοίξει την δημόσια συζήτηση επί των προσδοκιών των επενδυτών για χρήση διμερών συμβολαίων απευθείας με καταναλωτές για την διοχέτευση της παραγωγής τους. Όπως αποκάλυψε ο Πρόεδρος του ΣΠΕΦ είναι πολλοί οι επενδυτές που σήμερα βασίζονται στις αιτούμενες στην ΡΑΕ για άδεια Παραγωγής νέες επενδύσεις τους στα φωτοβολταϊκά στο μοντέλο αυτό. Οι λόγοι του σκεπτικού τους έχουν να κάνουν αφενός με το ότι το Feed in Premium μοντέλο δεν θα είναι πλέον διαθέσιμο όταν οι επενδύσεις τους αδειολογικά μετά από 2-3 ωριμάσουν ώστε να υλοποιηθούν, αφετέρου πως και αν ακόμα ισχύει το μοντέλο οι τιμές στις δημοπρασίες θα έχουν πέσει τόσο χαμηλά που δεν θα τους συμφέρει ο 20ετής «εγκλωβισμός» σε μια Τιμή Αναφοράς (ΤΑ) χαμηλότερη από τη χονδρεμπορική τιμή της αγοράς και τέλος στο ότι η απευθείας συμμετοχή στην Προημερήσια αγορά δεν συνιστά ελκυστική επιλογή αφού εξ' ορισμού δεν εγγυάται καν πλήρη απορρόφηση της παραγωγής τους. Έτσι εκτιμούν πως με την αγορά των διμερών συμβολαίων ενδοχρηματιστηριακών ή εξωχρηματιστηριακών, θα βρουν προσοδοφόρα διέξοδο για την πώληση της παραγωγής τους.

Αν και μέχρι σήμερα ο Κώδικας για την Προθεσμιακή αγορά στην οποία θα υπόκεινται τα διμερή συμβόλαια δεν έχει ολοκληρωθεί, το σχέδιο που είδε το φως της δημοσιότητας τον Δεκέμβριο του 2017 στα πλαίσια της πρώτης τότε διαβούλευσης του συνόλου των Κωδίκων του Target Model, δεν αφήνει επί της αρχής πολλά περιθώρια για αξιοποίηση του πλαισίου από τις ΑΠΕ. Βασικό στοιχείο της Προθεσμιακής αγοράς συνιστά το Cascading δηλαδή το τυποποιημένο μηχανιστικό σπάσιμο των ποσοτήτων κάθε διμερούς συμβολαίου εν τέλει σε ωριαία βάση. Προς τον σκοπό αυτό εν γένει προβλέπονται δύο προφίλ. Το Base load και το Peak load. Κανένα από αυτά ωστόσο δεν προσφέρει ελαστικότητα ικανή για προσαρμογή στις διαλείπουσες ή/και κυμαινόμενες ΑΠΕ.

Αποτέλεσμα της ανωτέρω κατάστασης θα είναι οι ανανεώσιμοι παραγωγοί που έστω θα επέλεγαν να συνάψουν διμερή συμβόλαια στο μέλλον με καταναλωτές, να αντιμετωπίσουν κατά σειρά τις ακόλουθες προκλήσεις:

- Να πρέπει να εξισορροπήσουν την θέση τους στην Προημερήσια αγορά και συγκεκριμένα ως προς το μηχανιστικό προφίλ που τους απέδωσε αυτόματα οριζόντια το Cascading, το οποίο και αναμένεται στατιστικά να είναι χειρότερο από το προφίλ που οι ίδιοι θα διαμόρφωναν αν έκαναν bid σε αυτήν. Γεννάται δηλαδή εκ του διμερούς συμβολαίου και του τρόπου που αυτό διέρχεται μέσω του Cascading από την Προημερήσια αγορά μια ανάγκη ευρύτατης εξισορρόπησης σε σχέση με την πραγματική ανά ώρα παραγωγή τους. Μοναδική εξαίρεση ίσως αποτελέσουν διμερή συμβόλαια που συνάπτονται με μεγάλα ανανεώσιμα χαρτοφυλάκια αλληλοσυμπληρούμενων τεχνολογιών και πάντοτε για υποσύνολο της παραγωγής τους σε πραγματικό χρόνο ώστε το αποτέλεσμα του Cascading να μην μένει ακάλυπτο.

- Να πρέπει επιπλέον να αναζητήσουν ενέργεια όχι μόνο για την εξισορρόπηση της θέσης τους αλλά και για να καλύψουν -αναλόγως και με την ευρύτερη συμφωνία με τον καταναλωτή- την πραγματική ζήτηση του πελάτη.

Προς κάλυψη των αναγκών αυτών οι φορείς των νέων επενδύσεων σε φωτοβολταϊκά και εν γένει ΑΠΕ καλό θα είναι να ενθουμούνται τα εξής:

- Οι Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦοΣΕ) επί της αρχής δεν προσφέρουν εξισορρόπηση αφού ούτε πωλούν ούτε απορροφούν ενέργεια προς/από παραγωγό για τον σκοπό αυτό. Οι ΦοΣΕ μέσω της επέκτασης και της γεωγραφικής διασποράς του χαρτοφυλακίου μονάδων ΑΠΕ που διαχειρίζονται στην Προμηθεύσια και την Ενδοημερήσια αγορά βοηθούν στο να μειώνονται στατιστικά οι ανάγκες εξισορρόπησης του χαρτοφυλακίου επειδή οι προβλέψεις της παραγωγής του θα καθίστανται ευκολότερες. Ένα χαρτοφυλάκιο όμως με διμερή συμβόλαια που θα διέρχεται της Προμηθεύσιας αγοράς με «τυφλό» προφίλ από το Cascading χρειάζεται να λάβει ή να δώσει ενέργεια για την εξισορρόπηση του.
- Οι μεγάλες ανάγκες εξισορρόπησης για τους παραγωγούς ΑΠΕ που θα προκύπτουν εξαιτίας της χρήσης διμερών συμβολαίων με καταναλωτές, είναι άγνωστο με τι κόστος θα καλύπτονται από την Ενδοημερήσια ή την Αγορά Εξισορρόπησης. Γενικότερα όσο μεγαλύτερες είναι οι ανάγκες εξισορρόπησης μιας παραγωγής τόσο μεγαλύτερο είναι το ρίσκο άρα και το κόστος. Ας μην ξεχνάμε επιπλέον πως ο καταναλωτής για να δεχτεί να συνάψει ένα διμερές συμβόλαιο με παραγωγό, θα πρέπει να έχει οικονομικό κίνητρο χαμηλότερου κόστους για την ενέργεια που δεσμεύεται να αγοράσει αντί της spot αγοράς. Παραμένει συνεπώς ζητούμενο το αν το κίνητρο αυτό θα συνεχίσει να υπάρχει σε ένα διμερές συμβόλαιο με παραγωγό διαλειπουσών/κυμαινόμενων μονάδων ΑΠΕ.
- Η αγορά στο μέλλον φυσιολογικά θα αναπτύξει δομές παρόχων υπηρεσιών εξισορρόπησης ακριβώς για τον σκοπό της εξυπηρέτησης των διμερών συμβολαίων ΑΠΕ με καταναλωτές. Η αβεβαιότητα ωστόσο για το αν, το πότε, το πώς και με τι κόστος παραμένουν.
- Τα διμερή συμβόλαια μεταξύ ΑΠΕ και καταναλωτών πιθανόν θα χρειάζονται και την εμπλοκή κάποιου Προμηθευτή που θα καλύπτει ίσως αποτελεσματικότερα τα κενά εξισορρόπησης αλλά και ενέργειας που ζητεί σε πραγματικό χρόνο ο πελάτης. Μια πρωτόλεια σήμερα μορφή διμερούς συμβολαίου ΑΠΕ με καταναλωτή αποτελούν τα ρυθμιζόμενα προγράμματα Net Metering και Virtual Net Metering. Όπως όλοι γνωρίζουμε όμως τα προγράμματα αυτά είναι αδύνατο να τρέξουν χωρίς συμβεβλημένο Προμηθευτή ο οποίος και καλύπτει εν τέλει τα ανισοζύγια μεταξύ παραγωγής και ζήτησης σε πραγματικό χρόνο μέσω συμψηφισμού σε τριετή όγκο ελέγχου.

Καταληκτικά όπως προαλείφονται τα πράγματα σήμερα, είναι αρκετά πιθανό για τους «πολλούς» παραγωγούς ΑΠΕ, τα διμερή συμβόλαια να είναι εν τοις πράγμασι εφικτά μόνο με καθετοποιημένους Προμηθευτές και όχι απευθείας καταναλωτές. Παραμένει ερωτηματικό ωστόσο τι τιμές οι Προμηθευτές θα προσφέρουν και ποιο κέρδος θα απομένει εν τέλει στους παραγωγούς ΑΠΕ για να τα επιλέξουν.